

### Список використаних джерел

1. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови: навч. посібн. Київ: Ви- давничий центр «Академія», 2007. 360 с.
2. Пентилюк М. І. Актуальні проблеми сучасної лінгводидактики. Київ: Ленвіт, 2011. 256 с.
3. Стратулат Н. В., Проценко Г. П. Виховний та навчальний аспекти у викладанні української мови для правоохоронців. *Українська мова в юриспруденції: стан, проблеми, перспективи*: матеріали X Всеукр. наук.-практ. конф., присвячена Дню української писемності та мови (28 лист. 2014 р.). Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2014. С. 124–127.
4. Юрчук О. Ф., Комунікативна компетентність правника в парадигмі інновацій. *Українська мова в юриспруденції: стан, проблеми, перспективи*: матеріали XV Всеукр. наук.-практ. конф. з проблем розвитку та функціонування державної мови. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2017, С. 31–33.

**Сарібекаєн Юлія Артурівна,**

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра  
Національної академії внутрішніх справ  
Науковий керівник: **Стратулат Наталія  
Вікторівна**, професор кафедри правничої  
лінгвістики Національної академії  
внутрішніх справ, кандидат філологічних  
наук, доцент

### ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ЮРИДИЧНИХ ДОКУМЕНТІВ

Переклад текстів документів на сьогодні є актуальною і витребуваною процедурою. Особливу увагу приділяють перекладу саме юридичних документів, адже вони мають неабияке особливе, зокрема юридичне значення. Вони регламентують окремі правові міжнародні норми, а також надають роз'яснення щодо їх значення.

Юридичні переклади виконують переважно професіонали, які мають освіту в галузі юридичного права та правничої лінгвістики. Тексти мов (з якої перекладають і на яку перекладають) розглядаються в абсолютно різних правових системах, отже, у них повинні використовуватися різні формулювання, характерні для кожної з мов [1]. Однак при цьому ці формулювання мають бути зрозумілі обоє сторонам і нести в собі однаковий зміст. У результаті перекладачів необхідно розумітися не тільки в юридичному праві своєї країни, але й країни вихідної мови [2].

На думку В. В. Алімова, головним чином, проблеми в перекладача тексту юридичної спрямованості виникають через те, що в мові перекладу відсутні словесні конструкції, які точно могли б описати передусім терміни та правові поняття вихідної мови. Крім того, переклад тексту також залежить від культурних особливостей і менталітету народу, а

також від складу правової системи, і тому це може спричинити до того, що зміст тексту у вихідній мові не буде відповідати мові перекладу навіть при абсолютно дослівній інтерпретації. Тому перекладачеві доводиться збагачувати свої знання шляхом вивчення можливих лексичних еквівалентів слів і цілих фраз [3].

З огляду на це існують відповідні правила та стандарти перекладу правових текстів, у яких враховано особливості мови права. Так, Л.О. Андрієнко висуває такі вимоги до перекладу юридичного документа:

1. Зміст тексту оригіналу необхідно передати точно і зрозуміло, запобігаючи його викривленню.

2. Тексту перекладу необхідно надати природної для мови перекладу форми висловлювання. Не варто дотримуватися того порядку слів, який організовує речення мови оригіналу. При перекладі часто змінюють місце членів речення, додають або випускають деякі слова для уточнення змісту оригіналу.

3. Перекладач зобов'язаний знаходити адекватний переклад термінів, скорочень і символів, які становлять значний відсоток лексики юридичних документів [4, с. 18].

Зі свого боку, Л. М. Черноватий зазначає, що переклад має точно відображати оригінал документа. Абсолютно усі написи, штампи, штемпелі та печатки необхідно зазначати у тексті перекладу юридичних документів, усі примітки беруться у дужки. Розташування таких приміток теж необхідно зберігати незмінним (в центрі, всередині тексту, після основного тексту тощо). [5, с.265].

Особливої уваги заслуговує розгляд та аналіз перекладу реквізитів документів, вихідний текст повинен відповідати правилам і нормам мови перекладу. Саме різниця таких правил і норм є причиною перекладацьких проблем, а саме:

1. Особливості розміщення реквізитів в українських та англійських юридичних документах (розташування назви адресата, дати складання документа, місце підпису посадових осіб, оформлення параграфів тощо).

2. Переклад дат.

3. Переклад власних назв (транскрибування власних назв, аббревіатур, вживання усталених відповідників транскрипції та транслітерації) [6, с. 25].

Крім того, необхідно зазначити, що способи перекладу юридичних документів можуть варіюватися та комбінуватися, залежно від присутності в тексті мови перекладу юридичної термінології, будови речення, наявності вставних слів та конструкцій тощо, а також лінгвокультурологічної особливості іншомовного тексту.

Таким чином, з метою дотримання усіх вимог до перекладу юридичних документів важливо враховувати саме особливості цього перекладу, його структурні, лексично-семантичні характеристики, які й вирізняють юридичний документ з-поміж інших текстів для перекладу.

Аналізуючи питання перекладу юридичних документів, прийшли до таких висновків: в юридичних текстах повинні використовуватися різні формулювання, характерні для кожної з мов; професійному перекладачеві необхідно бути обізнаним не тільки в юридичному праві своєї країни, але й країни вихідної мови; проблеми виникають через те, що в мові перекладу відсутні словесні конструкції; переклад тексту залежить від культурних особливостей і менталітету народу, а також від складу правової системи; з метою дотримання усіх вимог до перекладу важливо враховувати особливості, які вирізняють юридичний документ з-поміж інших текстів для перекладу.

#### **Список використаних джерел**

1. Шугрина Е.С. Техника юридического письма. Москва, 2000. 53 с.
2. Корунець І.В. Вступ до перекладознавства: підручник, Вінниця: Нова Книга, 2008. 512 с.
3. Алимов У. У. Юридический перевод. Практический курс с английского языка. Москва: КомКнига, 2005. 89 с.
4. Андрієнко Л. О. Науково-технічний переклад: конспект лекцій і дидактичний матеріал для студентів лінгвістичних спеціальностей. Черкаси: ЧДТУ, 2002. 22 с.
5. Черноватий Л. М., Карабан В. І., Іванко Ю. П., Ліпко І. П. Переклад англomовної юридичної літератури: навч. посіб. для студ. ВНЗ юрид. спец. та спец. «Переклад», Вінниця: Нова книга, 2006. 655 с.
6. Зінукова Н. В. Ділова документація англійською мовою: складання та переклад. Дніпропетровськ: ДУЕП, 2006. 68с.

**Сушицький Віталій Юрійович**,  
здобувач ступеня вищої освіти бакалавра  
навчально-наукового інституту № 2  
Національної академії внутрішніх справ  
Науковий керівник: **Красницька Анжела  
Віталіївна**, доцент кафедри правничої  
лінгвістики Національної академії  
внутрішніх справ, кандидат юридичних  
наук, доцент

#### **МОВА І КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ**

Мова є ознакою загальної культури певної людини, її інтелекту, внутрішнього світу, соціального статусу та професійної спрямованості. Невід'ємною ознакою всебічно розвиненої людини є висока мовна культура. Вищим рівнем культури мовлення є мовленнєва майстерність. Автори підручника «Ділове спілкування та культура мовлення» стверджують, що «народ, який не усвідомлює значення рідної мови, її ролі в розвитку особистості, не плекає її, не може